



مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران استان تهران

مدرسه علمیه الزهرا (س)

شهرستان قیامدشت

موضوع

آسیب‌ها و راهکارهای مقابله با تجمل‌گرایی

از منظر مقام معظم رهبری

استاد راهنما:

خانم زهرا قاسمی نور

پژوهش‌گران :

زهرا صبری - رحیمه علی‌دادی - زکیه صحبتی شفق - مژگان میرزاد

پاییز ۱۳۹۶

## چکیده :

امروزه نگاه دشمن به نقطه حساس اقتصادی است تا بلکه بتوانند این کشور را از لحاظ اقتصادی دچار اختلال کنند. هرچه می‌توانند اختلال ایجاد کنند و هرچه هم نمی‌توانند، در تبلیغاتشان وانمود کنند که اختلال هست! این کاری است که امروز در تبلیغات دشمنان ما، با قدرت و به شکل‌های مختلف انجام می‌گیرد. غرب در دهه‌های بیداری اسلامی و بویژه سالهای اخیر پس از شکستهای پیاپی از کشورهای اسلامی، کوشیده است پس از شکست تاکتیک اسلام ستیزی و خشونت علنی، به تاکتیک بدل سازی و تولید نمونه‌های تقلبی دست بزند، «مصرف زدگی، دنیاگرایی و اشرافی‌گری» را به نام «توسعه و ترقی»، «فقر و عقب ماندگی» را به نام «معنویت‌گرایی و زهد» قلمداد کند. یکی از تجمل‌گرایی و اشرافی‌گری زائیده تفکر اسراف و مصرف‌گرایی است که به شدت به اقتصاد جامعه آسیب زده و به تناسب فرهنگ و سیاست کشور را نیز متزلزل می‌کند. شناخت آسیب‌های تجمل‌گرایی اولین قدم در مبارزه با این تهاجم است. و در ادامه راهکارهای مبارزه با تجمل می‌تواند این رذیله اخلاقی اقتصادی و فرهنگی را درمان سازد. بیانات مقام معظم رهبری به عنوان فرد اول حکومت اسلامی و در رکاب امام زمان عج الله، سوگیری این پژوهش در رسیدن به اهداف خود است.

واژگان کلیدی: آسیب، راهکار، تجمل‌گرایی، اشرافی‌گرایی

## فهرست مطالب

### فصل اول (کلیات و مفاهیم)

- ۱- بیان و توضیح مساله ۶
- ۲- اهمیت و ضرورت ۷
- ۳- پیشینه تحقیق ۷
- ۴- سوال اصلی ۷
- ۵- سوالات فرعی ۸
- ۶- فرضیه های تحقیق ۸
- ۷- اهداف و دستاورد های مورد انتظار از تحقیق ۸

### فصل دوم (آسیب های تجمل گرایی)

- ۱- مقدمه ۱۰
- ۲- مفهوم تجمل گرایی و اشرافی گری ۱۲
- ۳- انواع اشرافی گری و تجمل گرایی ۱۲
- ۴- آسیب های تجمل گرایی از دیدگاه رهبری ۱۴
- ۴-۱- مختل کردن زندگی دیگران از لحاظ روانی ۱۵
- ۴-۲- عدم همدردی با محرومان جامعه ۱۵
- ۴-۳- عدم استقلال مجلس به علت مرعوب شدن جریان اشرافی ۱۵
- ۴-۴- کُند شدن روند حرکت به سمت عدالت ۱۶
- ۴-۵- پدید آمدن جامعه مصرف گرا ۱۷
- ۴-۶- هدر رفتن پول و سرمایه ۱۸
- ۴-۷- فرهنگ سازی منفی ۱۸
- ۴-۸- تجمل گرایی سدره تحقق اقتصاد مقاومتی ۱۹
- ۴-۹- نابودی فرهنگ (آثار فرهنگی) ۱۹
- ۴-۱۰- خسارت به بیت المال ۲۰

## فصل سوم (راهکارهای مقابله با تجمل گرایی از دیدگاه رهبری)

- ۲۲ ۱-۱- داشتن الگوی مصرف
- ۲۳ ۱-۲- عدم گرایش به دنیا طلبی
- ۲۳ ۱-۳- انتخاب مسئولین ساده زیست به دور از تجمل و اشرافی گری
- ۲۴ ۱-۴- تلاش مجددانه برای ناهنجار کردن تجمل گرایی
- ۲۴ ۱-۵- گسترش فرهنگ مبارزه با تجمل از طریق جنبش دانشجویی
- ۲۵ ۱-۶- توسعه تولید و کارآفرینی
- ۲۵ ۱-۷- مبارزه با اسراف فردی، ملی و سازمانی
- نگاه عیب جویانه
  - مراقبت و نظارت
  - قانون گذاری و اجرای قانون به طور جد
  - صرفه جویی
  - أخذ مالیات از کسانی که مصرف زیاد دارند
- ۲۶ ۱-۸- فرهنگ سازی از طریق اهالی رسانه و مسئولین
- ۲۷ \*نمونه یک راهکار مواجهه با تجمل مقامات دولتی توسط مقام معظم رهبری
- ۲۸ ۱-۹- انتخاب مجلسی با اعضای ساده زیست و به دور از خوی اشرافی گری
- ۲۹ نتیجه گیری
- ۳۰ فهرست منابع

# فصل اول

کلیات و مفاهیم

هم در آن جا از این کارها کرده است. کنارشان مردم زندگی عادی ندارند. از آنجا عبور کند و به آن طرف برود در یکی از جزایر بوشهر هم این اتفاق افتاده و مربوط به یک بخش دولتی است. اینها اصلاً قابل قبول نیست.»<sup>۱</sup>

### \*نمونه یک راهکار مواجهه با تجمل مقامات دولتی توسط مقام معظم رهبری

من یک وقت شنیدم که یکی از وزرای معادن - نمیگویم در چه سالی - انواع و اقسام سنگهای گرانقیمتی را که ما در کشور داریم، آورده و در وزارتخانه اش کار کرده است! من در این جا او را خواستم و به او گفتم: شما چرا این کار را کردی؟ گفت: وقتی مسافران خارجی به وزارتخانه میآیند، این سنگها جلو چشمشان قرار گیرد و مشتری پیدا شود! شما را به خدا، این منطق، قابل قبول است؟! ما این همه خرج کنیم و سنگهای وزارتخانه را - که دارد یا ندارد - جمع کنیم و سنگ جدید نصب کنیم، برای این که مشتری پیدا کنیم! شما میتوانید در سالن اصلی وزارتخانه خود چارچوب بزرگی را به طول پنج و عرض سه متر درست کنید و انواع و اقسام سنگهایتان را به شکل بسیار بدیع و زیبا در آن جا بچینید - کسانی هستند که کارشان همین چیدنهاست - بعد هر میهمانی آمد، به عنوان ادای احترام، او را به آن جا ببرید تا سنگها را تماشا کند؛ هم تماشا است، هم مشتریابی؛ این که بهتر است. بهانه برای تجمل سازی، واقعاً مناسب نیست. به نظر من زرق و برق در زندگی شما وقتی به بیرون منعکس شود، آن اشکال دوم را دارد: فرهنگ میسازد و یک عده نوکیسه و تازه به دوران رسیده را به خرجهای و تجمل بازی زیادی تشویق میکند. بعد هم میبینند رؤسای نظام هستند؛ همه به آن طرف حرکت میکنند؛ آن وقت از شما تندتر هم میروند؛ چون شما بالاخره ملاحظاتی دارید که بسیاری از آنها ندارند. البته من در این زمینه ها قبلاً سفارشهایی به عزیزان کرده ام.

---

<sup>۱</sup> - بیانات در دیدار با مسئولان کارگزاران نظام و مردم

## ۹-۱- انتخاب مجلس ساده زیست و به دور از خوی اشرافی گری

نماینده ملت از جنس ملت است. شما نه از قصرهای رفیع و خاندانهای اشرافی، که از متن مردم، از مدرسه و حوزه و دانشگاه، و از میدانهای کار به مجلس گسیل شده اید. این رابطه و این منش را پاس بدارید و برای خود نگاه دارید. خوی اشرافی و گرایش به اسراف و طعمه انگاشتن این مسئولیت، بلای بزرگی است که گاه مردم سابقاً نجیب و پارسا هم ممکن است نتوانند خود را از آن برحذر بدارند. همه باید بشدت مراقب خویش باشیم و دوره مسئولیت خود را، حسنه ئی ماندگار، و نه سیئه ئی دامنگیر، بسازیم. در این کار دشوار کمک خواستن متضرعانه از خداوند رحیم و قدیر، و مراقبت از خود، بزرگترین کمک کار تواند بود.

## نتیجه گیری

به طور خلاصه در حوزه فرهنگی تهاجم فرهنگی، در حوزه سیاسی اختلاف، و در حوزه اقتصادی تجمل گرایی، مهمترین آسیب‌های انقلاب اسلامی خواهند بود. حاصل نظرات و بیانات بزرگان ما را به این نتیجه می‌رساند که وقوع ترمیدور در زمان انقلاب اسلامی زمانی عملی می‌شود که مردم آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی را به بوته فراموشی بسپارند. دشمن با پی بردن به این مطلب، فرهنگ اسلامی و حکومت اسلامی را با محوریت ولایت فقیه شدیداً مورد تهاجم قرار داده است. بنابراین غفلت از دشمن و تهاجم فرهنگی و تسامح و تساهل در امور فرهنگی ضررهای جبران‌ناپذیری در پی خواهد داشت. در جایی دیگر ایشان مسئله‌ی دعوت به عدالت، مسئله‌ی ساده‌زیستی، دور بودن مسئولان از تجمل؛ را از جمله مولفه‌های انقلابی‌گری دانسته این‌ها را موجب گرایش مردم به دولت می‌دانند.

یکی از آفات دامن‌گیر زندگی‌های مدرن امروزی تجکل گرایی است که نه تنها خانواده‌های مرفه بلکه افراد متوسط روبه ضعیف جامعه نیز مبتلا به آن شده‌اند. تجمل گرایی به معنای زیبا و آراسته شده و میل و رغبت کردن به تجملات و توجه به ظواهر زندگی و غرق شدن در تشریفات غیر ضروری مادی که یک پدیده بیهوده و برنامه‌ای مطابق با هوا و هوس می‌باشد. افرادی که به تجمل گرایی روی می‌آورند علت‌های مختلفی دارند از جمله رفاه زدگی، مد گرایی، دنیا پرستی و رقابت و چشم وهم چشمی، در نتیجه این افراد دچار خودکم بینی و احساس حقارت شده و از هدایت الهی محروم می‌گردند و در ادامه از یاد خدا غافل شده و رو به کفران نعمت می‌آورند.

## فهرست منابع

- ۱- اصفهانی، مجلسی دوم، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار، ۳۳ جلد، مؤسسه الطبع و النشر، بیروت - لبنان، اول، ۱۴۱۰ هـ ق
- ۲- افسردیر حسین و رحیمی عصمت، بصیرت و تربیت اسلامی، نورمگز، سال دوازدهم، تابستان ۱۳۹۴، شماره ۳۳
- ۳- ایروانی جواد، الگوی مصرف در آموزه های اسلامی، چ اول و دوم، مشهد مقدس، علوم دانشگاه، ص ۷۹
- ۴- بنیانی محمد رضا، حسابی مصرف کنیم، چ دوم، قم: موسسه آموزش پژوهشی امام خمینی، ۱۳۹۴، ص ۱۹.
- ۵- قمی، صدوق، محمد بن علی بن بابویه، من لا یحضره الفقیه، ۴ جلد، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم - ایران، دوم، ۱۴۱۳ هـ ق
- ۶- سخنرانی مقام معظم رهبر در تاریخ ۲۴/۰۹/۱۳۸۷
- ۷- سخنرانی مقام معظم رهبر در تاریخ ۱۴/۱۱/۱۳۹۰
- ۸- سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۴/۱۱/۱۳۹۰
- ۹- متن حکم تنفيذ دهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۸/۰۵/۱۲
- ۱۰- بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت ۱۳۸۷/۰۹/۲۴
- ۱۱- بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۷/۰۶/۰۲
- ۱۲- بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۴/۰۴/۰۸.
- ۱۳- بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان استان کرمان ۱۳۸۴/۰۲/۱۹
- ۱۴- سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجتماع بزرگ مردم یزد، ۱۳۸۶/۱۰/۱۲
- ۱۵- بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی ۱۳۹۴/۱۱/۲۸
- ۱۶- بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت ۱۳۸۰/۰۶/۳۰
- ۱۷- سخنان رهبر معظم انقلاب در دیدار عمومی مردم ابرکوه، ۸۶/۱۰/۱۵.
- ۱۸- سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۸۷/۰۹/۲۴
- ۱۹- سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۴
- ۲۰- بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم. ۱۳۹۵/۰۵/۱۱
- ۲۱- سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۴/۱۱/۱۳۹۰.

- ۲۲- متن حکم تنفیذ دهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۸/۰۵/۱۲
- ۲۳- بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت ۱۳۸۷/۰۴/۲۹
- ۲۴- بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت علی بن موسی الرضا(ع)،  
۱۳۸۸/۱/۱.
- ۲۵- بیانات در دیدار با مسئولان کارگزاران نظام و مردم